

การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการแปลในระดับประโยค: กรณีศึกษาการแปลนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์

A COMPARATIVE STUDY OF SENTENCE TRANSLATION STRATEGY: A CASE STUDY OF GEORGE ORWELL'S 1984 TRANSLATION

ธงชัย แซ่เจี๋ย / THONGCHAI SAE-CHIA

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

DEPARTMENT OF THAI FOR CAREER, FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES, NAKHON PATHOM RAJABHAT UNIVERSITY

Received: October 18, 2022
Revised: December 17, 2022
Accepted: December 21, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการแปลในระดับประโยคในสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์ และเพื่อพิจารณาสัมฤทธิ์ผลของการถ่ายทอดความหมายผ่านการแปล ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการแปล 5 กลวิธี ได้แก่ การคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ การปรับวิธีเรียงคำในประโยค การปรับรูปประโยคกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจก การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน และการแยกประโยคจากต้นฉบับ กลวิธีเหล่านี้พบได้ในสำนวนแปลภาษาไทยในนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์ ทั้งสองสำนวน มีเพียงวิธีการละไม่แปลเท่านั้นที่พบเฉพาะในสำนวนที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากกลวิธีการแปลในระดับประโยคที่ปรากฏในสำนวนที่ 1 มีลักษณะเป็นการแปลแบบเอาความมากกว่า ขณะที่สำนวนที่ 2 มีลักษณะเป็นการแปลแบบตรงตัวมากกว่า ความแตกต่างของลักษณะการแปลดังที่กล่าวมาส่งผลต่อการถ่ายทอดความหมายของสำนวนแปลหรือนวนิยายฉบับแปลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ การแปลแบบเอาความที่ปรากฏมากกว่าในสำนวนที่ 1 ทำให้สำนวนนี้สามารถสื่อความหมายของต้นฉบับไปยังผู้อ่านได้อย่างเทียบเท่ากับต้นฉบับ ทั้งยังสอดคล้องกับวัฒนธรรมการอ่านและการใช้ภาษาของผู้อ่านภาษาไทยปลายทาง เพราะมุ่งรักษาความหมายของต้นฉบับเอาไว้มากกว่าจะรักษารูปแบบ ในขณะที่การแปลแบบตรงตัวซึ่งปรากฏมากกว่าในสำนวนที่ 2 รักษารูปแบบของการเสนอความคิดในตัวบทต้นฉบับไว้มากกว่าจะเน้นไปที่การรักษาความหมาย

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบ, กลวิธีการแปล, ประโยค, นวนิยายเรื่อง 1984

Abstract

This article is a comparative study of sentence translation strategy in 2 Thai versions of George Orwell's 1984. The result is: 5 sentence translation strategies; which are keeping the word order of the original sentence, changing the word order, reforming sentence structure from passive to active, combination sentences from the original version, and separating sentence from the original version, could be found in both Thai versions of George Orwell's 1984. Omission, however, is the only translation strategy found in the first version. Due to the differences of sentence translation strategies in 2 Thai versions, it is significantly affected to those translation versions: a free translation, which mainly appeared in the first version, make the translation version a channel for sending equivalently message from the original version

to Thai readers, and it correspond with culture of Thai language uses. On the contrary, a literal translation, which mainly appeared in the second version, has an intention of keeping the form of the original version more than the meaning.

Keyword: comparative study, translation strategy, sentence, 1984

บทนำ

นวนิยายเรื่อง 1984 เป็นนวนิยายที่ประพันธ์ขึ้นในช่วงทศวรรษ 1940 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านจากการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่สองเข้าสู่ยุคสงครามเย็น ฌัก-ฌัก วินิจญ์กุล (2561: 402) กล่าวว่า บริบทสังคมและการเมืองของโลกที่แวดล้อมการประพันธ์นวนิยายเรื่องนี้คือช่วงเวลาที่มีการแบ่งเป็นฝ่ายเสรีนิยมกับฝ่ายคอมมิวนิสต์บนพื้นที่ต่าง ๆ ของโลกขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว เมื่อพิจารณาจากมุมมองที่ต่างกัน ฝ่ายเสรีนิยมมองว่านวนิยายเรื่องนี้เตือนให้นึกถึงสังคมแบบเผด็จการแบบเบ็ดเสร็จซึ่งกำลังเกิดขึ้นในสังคมคอมมิวนิสต์และจะขยายตัวไปพร้อมกับการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในทุกมุมโลก ในทางตรงกันข้าม นวนิยายเรื่องนี้กลับเสนอภาพอันตรายของสังคมทุนนิยมในโลกเสรี ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างเสรีจนเกิดอำนาจเบ็ดเสร็จรูปแบบใหม่ กล่าวได้ว่า นวนิยายเรื่องนี้มีความโดดเด่นตรงที่การนำเสนอแง่มุมที่แตกต่างกันอย่างคนละชั่ว ทำลายการตีความจากนักแปลและนักอ่านเป็นอย่างมาก

นวนิยายเรื่อง 1984 ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย 2 สำนวนในช่วงเวลาที่ห่างกันเกือบ 40 ปี การแปลครั้งแรกเป็นผลงานของรัศมี เผ่าเหลืองทอง และ อำนวยชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์ เมื่อปี พ.ศ. 2520 อย่างไรก็ตาม การแปลครั้งนั้นเสร็จสิ้นและเผยแพร่เป็นเล่มนวนิยายในปี พ.ศ. 2525 แม้จะผ่านไปหลายปี แต่สำนวนแปลสำนวนแรกก็ยังได้รับการตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง การตีพิมพ์ครั้งล่าสุดเป็นการตีพิมพ์ครั้งที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2557 ขณะที่สำนวนที่สอง แปลโดยสรวง อัสพร กลสิกรานันท์ เมื่อปี พ.ศ. 2561 ตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในปีเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้น การพิมพ์ครั้งที่สองของสำนวนแปลที่สองนี้ยังเกิดขึ้นในปีเดียวกันด้วย เหล่านี้ล้วนยืนยันถึงความนิยมที่มีต่อนวนิยายเรื่องนี้ในแวดวงวรรณกรรมไทยได้เป็นอย่างดี

สัญญาวิ สายบัว (2560: 1) กล่าวถึงการแปลไว้ว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของบทต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายเป็นเป้าหมาย

สำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องเก็บให้ได้จากต้นฉบับ และเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการกำหนดคุณภาพงานแปล กล่าวคืองานแปลที่คงความหมายของต้นฉบับไว้ได้ครบถ้วนและเที่ยงตรงย่อมนับว่าเป็นงานแปลที่ดี อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ที่วรรณกรรมเรื่องหนึ่ง ๆ มีสำนวนแปลภาษาไทยมากกว่าหนึ่งสำนวนมีไม่บ่อยนัก ดังที่ปรากฏว่ามีกรณีแปล The Prophet ของคาลิล ยิบรานออกเป็นสามสำนวน หรือที่ปรากฏว่านวนิยายเรื่อง ความพยายาม มีสำนวนแปลของแม่วันและ ว.วินิจญ์กุล เป็นต้น วรรณกรรมเหล่านี้มีผู้ศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ แล้ว แต่นวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์ซึ่งมีสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนยังไม่มีผู้ใดศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 711) ได้ให้ความหมายของ “ประโยค” ไว้ว่า คำพูดหรือข้อความที่ได้ความบริบูรณ์ตอนหนึ่ง ๆ เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ดังนั้น ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่สื่อความหมายได้ อย่างไรก็ตาม โครงสร้างของประโยคในแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน และส่งผลต่อการแปลวรรณกรรมที่จะต้องถ่ายทอดความหมายของประโยคต้นทางให้อ่านในภาษาปลายทางได้เข้าใจความหมาย รวมไปถึงการแปลนวนิยายเรื่อง 1984 ด้วย

บทความนี้จะนำสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 มาศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการแปลในระดับประโยคเพื่อพิจารณาถึงสัมฤทธิ์ผลของการถ่ายทอดความหมายผ่านการแปล

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการแปลในระดับประโยคในสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 และเพื่อพิจารณาถึงสัมฤทธิ์ผลของการถ่ายทอดความหมายผ่านการแปล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การคัดเลือกนวนิยายต้นฉบับและสำนวนแปลภาษาไทย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาต้นฉบับนวนิยายภาษาอังกฤษของสำนักพิมพ์เพนกวินบุ๊คส์ (Penguin Books) กรุงลอนดอน ฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2008

ส่วนสำนวนแปลเป็นภาษาไทย 2 สำนวนที่นำมาศึกษา ได้แก่

- สำนวนแปลของของรักมี เผ่าเหลืองทอง และอำนวยการชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์ ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2557 โดยสำนักพิมพ์สมมติ ใช้ชื่อว่า หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่ (ต่อไปจะเรียกว่า สำนวนที่ 1)

- สำนวนแปลของสรวงอัปสร กลิกรานันท์ ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยสำนักพิมพ์แอโรว์ คลาสสิกบุ๊คส์ ใช้ชื่อว่า 1984 มหานครแห่งความคับแค้น (ต่อไปจะเรียกว่า สำนวนที่ 2)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล จะศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการแปลในระดับประโยคในสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 โดยใช้ทฤษฎีการแปลของคาทารินา ไรส์ (Katharina Reiss) ซึ่งกล่าวถึงกลวิธีการแปลในระดับประโยคในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของมิติทางภาษา (Linguistic Category) ว่า ในการแปลควรให้ความสำคัญกับไวยากรณ์ของภาษาปลายทางหรือภาษาแปล ทั้งในแง่หน่วยคำและวากยสัมพันธ์ การพิจารณาความถูกต้องของไวยากรณ์ก็ควรให้ความสำคัญกับการแปลที่สอดคล้องกับไวยากรณ์ของภาษาปลายทาง (Reiss, 2014: 60)

3. การสรุปและนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 ในด้านกลวิธีการแปลและการใช้ภาษาในระดับประโยค พบว่าเนื้อหาบางส่วนเรียบเรียงประโยคแตกต่างไปจากต้นฉบับ วิธีแปลและการใช้ภาษาในระดับประโยคที่พบในสำนวนแปลมี 6 วิธี ได้แก่ การคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ การปรับวิธีเรียงคำในประโยค การปรับรูปประโยคกรรมวาจกให้เป็นกรรมตุวาท การรวมประโยคในต้นฉบับเข้า

ด้วยกัน การแยกประโยคจากต้นฉบับ และการละไม่แปล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ

การเรียงคำในประโยคเป็นส่วนสำคัญของการสื่อสารและเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพึงเล็งเมื่อต้องทำงานแปลดังที่ทอมฮวล ชื่นจิตร (2527: 36) กล่าวว่า “รูปประโยคที่เกิดจากความสัมพันธ์ของคำในภาษาต่าง ๆ นั้น แตกต่างกันไปตามไวยากรณ์ของแต่ละภาษา ในกรณีที่ประโยคของภาษาต้นฉบับมีโครงสร้างเป็นรูปแบบเดียวกับภาษาเป้าหมาย การถ่ายทอดย่อมไม่มีปัญหา”

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 พบว่า ผู้แปลแปลโดยคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

Winston was gelatinous with fatigue. Gelatinous was the right word. It had come into his head spontaneously.

(Orwell, 1992: 186)

สำนวนที่ 1

วินสตันเป็นวุ้นเพราะความเหนื่อยล้า วุ้นเป็นคำถูกต้องแล้ว มันผลุบเข้ามาในหัวเอง

(ออร์เวลล์, 2557: 243)

สำนวนที่ 2

วินสตันเป็นวุ้นด้วยความเหนื่อยล้า วุ้นเป็นคำที่ถูกต้องเหมาะสม คำนี้เข้ามาในหัวเขาเองโดยอัตโนมัติ

(ออร์เวลล์, 2561: 206)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า สำนวนแปลสำนวนที่ 1 และสำนวนที่ 2 ต่างคงลักษณะการเรียงคำและการลำดับความคิดในประโยคเอาไว้ในลักษณะเดียวกับประโยคในต้นฉบับ เช่นการใช้ความเปรียบเชิงอุปมาอุปไมยว่า “เป็นวุ้น” เพื่อพรรณนาภาพความเหนื่อยล้าของวินสตัน การยืนยันว่าวุ้นเป็นคำที่ถูกต้องในประโยคที่สอง เป็นต้น การที่ผู้แปลทั้งสองสำนวนใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวเหมือนกันน่าจะเป็นเพราะประโยคในช่วงนี้ไม่มีโครงสร้างซับซ้อน สามารถแปลออกเป็นภาษาไทยได้ง่าย

อีกตัวอย่างหนึ่งที่ผู้แปลแปลโดยคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับไว้ คือตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

Winston sat in his usual corner, gazing into an empty glass. Now and again he glanced up at a vast face which eyed him from the opposite wall. BIG BROTHER IS WATCHING YOU, the caption said.

(Orwell, 1992: 300)

สำนวนที่ 1

วินสตันนั่งมุมปกติ นัยน์ตาเพ่งดูแก้วเปล่า เดี่ยว ๆ ก็เหลือบขึ้นมองใบหน้าที่มาซึ่งจับจ้องจากผนังฝั่งตรงข้าม พี่เบิ้มกำลังจับตาดูคุณ คำบรรยายเขียนเช่นนั้น

(ออร์เวลล์, 2557: 365)

สำนวนที่ 2

วินสตันนั่งอยู่ที่มุมประจำ สายตาเพ่งมองแก้วเปล่า คอยเหลือบมองเป็นครั้งคราวขึ้นไปยังใบหน้าที่มา ซึ่งจับจ้องเขาจากฝั่งตรงกันข้าม พี่เบิ้มกำลังจับตามองคุณ คำบรรยายภาพเขียนไว้เช่นนั้น

(ออร์เวลล์, 2561: 322)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า สำนวนแปลสำนวนที่ 1 และสำนวนที่ 2 ต่างคงลักษณะการเรียงคำและการลำดับความคิดในประโยคเอาไว้ในลักษณะเดียวกับประโยคในต้นฉบับ เช่นการกล่าวถึงกิจกรรมการนั่งและที่นั่งอันเป็นปกติของวินสตัน การใช้สายตาเพ่งมองแก้วเปล่า หรือในช่วงท้ายที่กล่าวถึงใบหน้าของ “พี่เบิ้ม” และคำบรรยายได้ภาพก็ใช้การเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ การที่ผู้แปลทั้งสองใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวโดยคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับไว้เหมือนกันน่าจะเป็นเพราะประโยคดังกล่าวไม่มีการขยายความยืดยาวหรือผูกประโยคผิดแผกจากปกติ สามารถแปลออกเป็นภาษาไทยได้ง่าย

2. การปรับวิธีเรียงคำในประโยค

นอกจากการคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับดังที่กล่าวมาแล้ว ในการแปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งไม่สามารถแปลโดยคงลักษณะของภาษาต้นทางไว้ได้ทั้งหมด และจะเกิดปัญหาขึ้นในการแปล ดังที่ทอมพลซันจิตร (2527: 36) กล่าวว่า ปัญหาจะเกิดขึ้นเมื่อภาษาปลายทางไม่มีประโยคในรูปแบบเดียวกับภาษาต้นทาง และผู้แปลมักนำอิทธิพลของโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับเข้ามาเหนือภาษาปลายทาง ในการแปลผู้แปลจึงต้องพิจารณาและตัดสินใจแปลโดยปรับวิธีเรียงคำในประโยค

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 พบว่า ผู้แปลแปลโดยปรับวิธีเรียงคำในประโยคด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

Slowly, in mild afternoon sunshine, he walked up a dingy street in the direction of Mr Charrington's shop, keeping one eye open for the patrols, but irrationally convinced that this afternoon there was no danger of anyone interfering with him.

(Orwell, 1992: 187)

สำนวนที่ 1

เขาเดินช้า ๆ ที่ถนนสกปรกมอซอไปตามเส้นทางสู่ร้านค้ามิสเตอร์ชาร์ริงตัน ท่ามกลางแดดอ่อนยามบ่าย คอยจับตาดูพวกลาดตระเวน แต่ก็เชื่อโดยไม่มีเหตุผลว่าบ่ายนี้จะไม่อันตรายจากใครรบกวน

(ออร์เวลล์, 2557: 243)

สำนวนที่ 2

ท่ามกลางแสงแดดอ่อน ๆ อันนุ่มนวลของยามบ่าย เขาเดินช้า ๆ ไปบนถนนสกปรกเส้นทางไปร้านค้าของคุณชาร์ริงตัน คอยเหลือบตาระแวดระวังตำรวจสายตรวจ แต่ก็เชื่อมั่นโดยไร้เหตุผลว่าบ่ายวันนี้จะไม่ภัยอันตรายจากผู้ใดมากล้ำกรายเขา

(ออร์เวลล์, 2561: 206)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า สำนวนแปลทั้งสองสำนวนได้ปรับบทแปลโดยปรับวิธีเรียงคำในประโยค กล่าวคือ จากเดิมที่ต้นฉบับเรียงคำในประโยคว่า “Slowly, in mild afternoon sunshine, he walked up a dingy street in the direction of Mr Charrington's shop” สำนวนที่ 1 ปรับวิธีเรียงคำโดยนำคำว่า “slowly” ไปแทรกระหว่างวลี “he walked up” และ “a dingy street in the direction of Mr Charrington's shop” และแปลว่า “เขาเดินช้า ๆ ที่ถนนสกปรกมอซอไปตามเส้นทางสู่ร้านค้ามิสเตอร์ชาร์ริงตัน” ก่อนจะนำวลี “in mild afternoon sunshine” มาเรียงแปลและแปลต่อเป็น “ท่ามกลางแดดอ่อนยามบ่าย” ประโยค “เขาเดินช้า ๆ ที่ถนนสกปรกมอซอไปตามเส้นทางสู่ร้านค้ามิสเตอร์ชาร์ริงตัน ท่ามกลางแดดอ่อนยามบ่าย” เป็นการเรียงคำตามโครงสร้างประโยคภาษาไทย

ที่ขึ้นต้นด้วยภาคประธานและตามด้วยภาคแสดง ส่วน
สำนวนที่ 2 ปรับวิธีเรียงคำโดยนำวลี “in mild afternoon
sunshine” มาขึ้นต้นประโยคและแปลว่า “ท่ามกลาง
แสงแดดอ่อน ๆ อันนุ่มนวลของยามบ่าย” นอกจากนี้ยังนำ
คำว่า “slowly” ไปแทรกระหว่างวลี “he walked up”
และ “a dingy street in the direction of Mr
Charrington’s shop” ลักษณะเดียวกับสำนวนที่ 1 ก่อน
จะแปลว่า “เขาเดินช้า ๆ ไปบนถนนโสโครกเส้นทางไปร้าน
ค้าของคุณชาร์ริงตัน” สำนวนที่ 2 นี้แม้จะนำบุพบทวลีขึ้น
ก่อนแต่ก็ยังเป็นการเรียงคำตามโครงสร้างประโยคภาษาไทย
ที่ขึ้นต้นด้วยภาคประธานและตามด้วยภาคแสดง กล่าวได้
ว่าการปรับวิธีเรียงคำในประโยคเป็นกลวิธีการแปลที่ปรากฏ
ในสำนวนแปลทั้งสองสำนวน

อย่างไรก็ดี การปรับวิธีเรียงคำในประโยคไม่ได้
ปรากฏลักษณะเดียวกันเสมอไปในสำนวนแปลทั้งสอง
สำนวน บ่อยครั้งที่ผู้แปลทั้งสองสำนวนใช้การปรับวิธีเรียงคำ
จากต้นฉบับแตกต่างกัน กล่าวคือ การปรับวิธีเรียงคำจาก
ต้นฉบับมักปรากฏในสำนวนที่ 1 มากกว่า ขณะที่สำนวนที่
2 จะคงรูปประโยคในต้นฉบับไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

‘I had been hoping for an opportunity of
talking to you,’ he said. ‘I was reading one of your
Newspeak articles in the Times the other day. You
take a scholarly interest in Newspeak, I believe?’

(Orwell, 1992: 164)

สำนวนที่ 1

“ผมหวังว่าคงมีโอกาสคุยกับคุณ” เขากล่าว
“วันก่อนผมอ่านบทความนิวิสัยของคุณในไทมส์ ผมเชื่อว่า
คุณสนใจนิวิสัยอย่างผู้รู้ใช้ใหม่”

(ออร์เวลล์, 2557: 219)

สำนวนที่ 2

“ผมหวังอยู่ว่าจะได้มีโอกาสคุยกับคุณ” เขากล่าว
“ผมได้อ่านบทความภาษานิสปิกลึกลับของคุณในเดอะไทม์
สฉบับวันก่อน คุณให้ความสนใจนิวิสัยในระดับนัก
วิชาการทีเดียวใช้ใหม่ ผมเชื่อเช่นนั้น”

(ออร์เวลล์, 2561: 182)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ต้นฉบับภาษาอังกฤษวาง
วลี “the other day” ไว้ด้านหลังวลี “the Times” ซึ่งเป็น
ชื่อหนังสือพิมพ์ สำนวนที่ 2 แปลโดยคงลักษณะการเรียงคำ

ดังกล่าวไว้เป็น “เดอะไทมส์ฉบับวันก่อน” ขณะที่สำนวนที่
1 ใช้การปรับวิธีเรียงคำในประโยค โดยแปล “the other
day” เป็น “วันก่อน” แล้วนำไปขึ้นต้นประโยคเป็น “วัน
ก่อนผมอ่านบทความนิวิสัยของคุณในไทมส์” การปรับวิธี
เรียงคำในประโยคดังที่ปรากฏในสำนวนที่ 1 ทำให้นัยการ
เน้นเวลา “วันก่อน” ชัดเจนขึ้น ขณะที่การคงลักษณะการ
เรียงคำในประโยคตามต้นฉบับในสำนวนที่ 2 เป็นการแปล
แบบตรงตัวมากกว่า เนื่องจากไม่ได้ปรับวิธีเรียงคำใน
ประโยค

ในทำนองเดียวกัน ตัวอย่างต่อไปนี้ก็แสดงให้เห็น
การปรับวิธีเรียงคำในประโยคที่ปรากฏเฉพาะในสำนวนหนึ่ง
ขณะที่อีกสำนวนหนึ่งยังคงลักษณะการเรียงคำในประโยค
ตามต้นฉบับไว้ ดังความว่า

ต้นฉบับ

On each landing, opposite the lift shaft,
the poster with the enormous face gazed from the
wall. It was one of those pictures which are so
contrived that the eyes follow you about when
you move. BIG BROTHER IS WATCHING YOU, the
caption beneath it ran.

(Orwell, 1992: 3)

สำนวนที่ 1

เหนือชานบันไดแต่ละชั้นซึ่งอยู่ตรงข้ามลิฟต์
โปสเตอร์ที่มีใบหน้ามหึมาจะจ้องตามองจากผนัง นี่เป็นหนึ่งใน
รูปภาพที่จงใจประดิษฐ์ เพื่อให้ดวงตานั้นมองตามคุณทุก
ย่างก้าว ได้รูปปรากฏข้อความ ‘พี่เบิ้มกำลังจับตาดูคุณ’

(ออร์เวลล์, 2557: 47-48)

สำนวนที่ 2

ที่หน้าบันไดแต่ละชั้น ตรงกันข้ามกับทางเข้าลิฟต์
มีโปสเตอร์ใบหน้ามหึมาจ้องมองออกมาจากผนัง เป็นหนึ่งใน
หลาย ๆ ภาพที่สร้างอุปายให้ดวงตาคู่นั้นมองตามคุณทุก ๆ
การเคลื่อนไหว “พี่เบิ้มกำลังจับตาดูคุณ” คำบรรยายใต้
ภาพปรากฏเช่นนั้น

(ออร์เวลล์, 2561: 21)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ต้นฉบับภาษาอังกฤษ
อังกฤษวางข้อความ “BIG BROTHER IS WATCHING YOU,
the caption beneath it ran.” ไว้เป็นประโยคสุดท้ายของ
ย่อหน้า สำนวนที่ 2 แปลโดยคงลักษณะการเรียงคำดังกล่าว
ไว้เป็น ““พี่เบิ้มกำลังจับตาดูคุณ” คำบรรยายใต้ภาพ

ปรากฏเช่นนั้น” ส่วนสำนวนที่ 1 ปรับวิธีเรียงคำในประโยคโดยสลับข้อความ “BIG BROTHER IS WATCHING YOU” และ “the caption beneath it ran” และแปลเป็น “ได้รูปปรากฏข้อความ ‘พี่เบิ้มกำลังจับตาคุณ’” การปรับวิธีเรียงคำในประโยคดังที่ปรากฏในสำนวนที่ 1 ทำให้การบรรยายเกี่ยวกับรูปภาพไล่เรียงจากด้านบนสู่ด้านล่างอย่างต่อเนื่อง อ่านแล้วไม่ขัด ขณะที่การคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับในสำนวนที่ 2 ซึ่งเป็นการแปลแบบตรงตัว ทำให้ข้อความ “พี่เบิ้มกำลังจับตามองคุณ” มาค้นจังหวะการบรรยายรูปภาพทำให้ไม่ต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า กลวิธีการแปลด้วยการปรับวิธีเรียงคำในประโยคปรากฏในสำนวนแปลภาษาไทยในนวนิยายเรื่อง 1984 ทั้งสองสำนวน อย่างไรก็ตาม สำนวนที่ 1 ใช้การปรับวิธีเรียงคำในประโยคเป็นกลวิธีในการแปลมากกว่า ทำให้ประโยคแปลในนวนิยายเรื่อง 1984 สอดคล้องกับลักษณะประโยคในภาษาไทย ส่วนสำนวนที่ 2 ซึ่งใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นส่วนมากและคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับไว้มากกว่าจะปรับวิธีเรียงคำในประโยค ทำให้รูปประโยคในสำนวนที่ 2 ตรงกับต้นฉบับมากกว่าจะสอดคล้องกับลักษณะภาษาไทย

3. การปรับรูปประโยคกรรมวาจกให้เป็นกรรตุวาท

วาทเป็นคำศัพท์ทางไวยากรณ์ไทย หมายถึง กริยาของประโยคที่แสดงว่าประธานทำหน้าที่เป็นผู้ทำ ผู้ถูกทำ หรือผู้ถูกใช้ แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ กรรตุวาท กรรมาจก และการิตวาท (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1111) กรรตุวาท หมายถึง ประโยคที่เรียงบทประธานไว้หน้าบทกริยา ขณะที่กรรมาจก หมายถึง ประโยคที่เรียงบทกรรมไว้หน้าบทกริยา ส่วนการิตวาท หมายถึง ประโยคที่เรียงบทประธานไว้หน้าคำกริยา “ถูกให้” หรือ “ถูก...ให้” (อุปกิตศิลปสาร, 2548: 136-137) กล่าวได้ว่า วาทเป็นส่วนสำคัญในการเรียบเรียงประโยค ขณะที่ปฐมา อักษรจรูญ (2545: 198) กล่าวว่า โครงสร้างประโยคแบบกรรมาจกเป็นโครงสร้างซึ่งใช้มากในภาษาอังกฤษ โครงสร้างประโยคชนิดนี้ปรากฏทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 พบว่า ผู้แปลใช้ทั้งวิธีปรับรูปประโยคกรรมวาจกให้เป็นกรรตุ

วาท และใช้วิธีคงรูปประโยคกรรมวาจกตามต้นฉบับ ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

A Party member is expected to have no private emotions and no respites from enthusiasm.
(Orwell, 1992: 220)

สำนวนที่ 1

สมาชิกพรรคถูกคาดหวังไม่ให้มีอารมณ์ส่วนตัว และต้องกระตือรือร้นไม่เว้นวัน
(ออร์เวลล์, 2557: 278)

สำนวนที่ 2

สมาชิกพรรคถูกคาดหวังให้เฝ้าอารมณ์ส่วนตัวและไม่ว่างเว้นความ กระตือรือร้น
(ออร์เวลล์, 2561: 240)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ในต้นฉบับนวนิยายเรื่อง 1984 ใช้โครงสร้างกรรมวาจกในตอนต้นประโยคดังในข้อความที่ว่า “A Party member is expected to have” เมื่อพิจารณาสำนวนแปลจะเห็นว่า สำนวนที่ 1 แปลว่า “สมาชิกพรรคถูกคาดหวัง” ส่วนสำนวนที่ 2 แปลว่า “สมาชิกพรรคถูกคาดหวัง” จะเห็นได้ว่า สำนวนแปลทั้งสองสำนวนแปลโดยคงรูปประโยคกรรมวาจกในต้นฉบับเอาไว้ อย่างไรก็ตาม แม้ตัวอย่างข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่า สำนวนแปลทั้งสองสำนวนแปลประโยคกรรมวาจกในต้นฉบับโดยใช้วิธีคงรูปประโยคกรรมวาจกตามต้นฉบับ แต่เมื่อพิจารณาโดยตลอดสำนวนแปลทั้งสองสำนวนแล้วจะพบว่าหลาย ๆ แห่งใช้กลวิธีการแปลต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

His mocking eyes roved over Winston's face. 'I know you,' the eyes seemed to say, 'I see through you. I know very well why you didn't go to see those prisoners hanged.'
(Orwell, 1992: 52)

สำนวนที่ 1

สายตาเย้ยหยันกวาดทั่วหน้าวินสตัน “ผมรู้จักคุณนะ...” เหมือนนัยน์ตาเขาพูดเช่นนั้น “เห็นคุณทะลุปรุโปร่งเสียละ รู้ดีด้วยว่าทำไมคุณไม่ไปดูแขวนคอนักโทษ”
(ออร์เวลล์, 2557: 97)

สำนวนที่ 2

สายตาเยะหยันกวาดไปทั่วใบหน้าวินสตัน “ผมรู้จักคุณดีนะ” เหมือน สายตาไซม์จะบอกแบบนี้ “ผมมองคุณออกทะลุปรุโปร่งทีเดียว รู้ดีเลยว่าทำไมคุณไม่ไปดูนักโทษพวกนั้นถูกแขวนคอ”

(ออร์เวลล์, 2561: 69)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ในต้นฉบับนวนิยายเรื่อง 1984 ใช้โครงสร้างกรรมมาจากในข้อความที่ว่า “see those prisoners hanged” เมื่อพิจารณาสำนวนแปลจะเห็นว่า สำนวนแปลทั้งสองใช้กลวิธีการแปลที่ต่างกัน กล่าวคือ สำนวนที่ 1 แปลว่า “ดูแขวนคอกนักโทษ” ซึ่งเป็นการแปลโดยปรับรูปประโยคกรรมมาจากให้เป็นกรรตุจากสอดคล้องกับลักษณะประโยคในภาษาไทย ส่วนสำนวนที่ 2 แปลว่า “ดูนักโทษพวกนั้นถูกแขวนคอ” ซึ่งเป็นการแปลโดยยังคงรูปประโยคกรรมมาจากในต้นฉบับเอาไว้

อีกตัวอย่างหนึ่งที่สำนวนแปลทั้งสองสำนวนใช้กลวิธีการแปลต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

For a moment he was seized by a kind of hysteria. He began writing in a hurried untidy scrawl.

(Orwell, 1992: 21)

สำนวนที่ 1

ณ ช่วงขณะหนึ่ง ความหวาดกลัวสุดขีดแล่นจับชั่วหัวใจ วินสตันเริ่มเขียนด้วยลายมือหวัดรีบร้อนไม่เป็นระเบียบ

(ออร์เวลล์, 2557: 65)

สำนวนที่ 2

ช่วงขณะหนึ่งเขาถูกครอบงำด้วยความกลัวอย่างไร้สติ เขาเริ่มเขียน ลวกๆ หวัดๆ อย่างรีบร้อน

(ออร์เวลล์, 2561: 39)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ในต้นฉบับนวนิยายเรื่อง 1984 ใช้โครงสร้างกรรมมาจากในข้อความที่ว่า “he was seized by a kind of hysteria” เมื่อพิจารณาสำนวนแปลจะเห็นว่าสำนวนแปลทั้งสองใช้กลวิธีการแปลที่ต่างกัน กล่าวคือ สำนวนที่ 1 แปลว่า “ความหวาดกลัวสุดขีดแล่นจับชั่วหัวใจ” ซึ่งเป็นการแปลโดยปรับรูปประโยคกรรมมาจากให้เป็นกรรตุจากสอดคล้องกับลักษณะประโยคในภาษาไทย ส่วนสำนวนที่ 2 แปลว่า “เขาถูกครอบงำด้วยความกลัวอย่างไร้สติ” ซึ่งเป็นการแปลโดยยังคงรูปประโยคกรรมมาจากในต้นฉบับเอาไว้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แม้กลวิธีการแปลด้วยการปรับรูปประโยคกรรมมาจากให้เป็นกรรตุจากจะปรากฏในสำนวนแปลภาษาไทยในนวนิยายเรื่อง 1984 ทั้งสองสำนวน อย่างไรก็ตาม สำนวนที่ 1 ใช้การปรับรูปประโยคกรรมมาจากให้เป็นกรรตุจากมากกว่าสำนวนที่ 2 ทำให้ประโยคแปลในนวนิยายเรื่อง 1984 สอดคล้องกับลักษณะประโยคในภาษาไทย ส่วนสำนวนที่ 2 ใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นส่วนมากและคงรูปประโยคกรรมมาจากตามต้นฉบับไว้มากกว่า ทำให้รูปประโยคในสำนวนที่ 2 ตรงกับต้นฉบับมากกว่า

4. การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน

เนื่องจากประโยคในภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่สามารถเทียบเท่ากันได้โดยตลอด หากประโยคในต้นฉบับมีเนื้อความสั้น หรือสามารถรวมกับเนื้อความเข้าด้วยกันได้ ผู้แปลอาจใช้วิธีการรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันเพื่อให้ประโยคในภาษาแปลสละสลวยขึ้น สื่อนี้เนื้อความกระชับขึ้น

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 พบว่า ผู้แปลแปลโดยรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

He lay back with his eyes shut, still sodden in the atmosphere of the dream. It was a vast, luminous dream in which his whole life seemed to stretch out before him like a landscape on a summer evening after rain.

(Orwell, 1992: 167)

สำนวนที่ 1

เขานอนตามเดิมพลางหลับตา ยังคงชุ่มโชกในบรรยากาศความฝันอันสุขสว่างและไพศาล ในฝัน ชีวิตทั้งชีวิตดูเหยียดตัว เบื้องหน้าดังภูมิทัศน์ยามเย็นฤดูร้อนหลังฝนตก

(ออร์เวลล์, 2557: 222)

สำนวนที่ 2

เขาหลับตาเอนกายกลับลงนอน ยังคงชื่นฉ่ำกับบรรยากาศของความฝัน เป็นความฝันอันโชติช่วงไพศาล ซึ่งดูเหมือนชีวิตเขาทั้งชีวิตได้ทอดยาวออกไปเบื้องหน้า รวกับภาพภูมิทัศน์ของเวลาเย็นหลังฝนในฤดูร้อน

(ออร์เวลล์, 2561: 186)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ข้อความในต้นฉบับที่ว่า “He lay back with his eyes shut, still sodden in the atmosphere of the dream. It was a vast, luminous dream” ประกอบด้วยประโยคหนึ่งประโยค และวลีในช่วงต้นประโยคที่สองอีกส่วนหนึ่ง ในสำนวนแปลทั้งสองสำนวนแปลโดย รวมเข้าด้วยกันเป็นประโยคเดียว กล่าวคือ สำนวนที่ 1 แปล “a vast, luminous dream” เป็นอนุประโยคที่ว่า “อันสุกสว่างและไพศาล” และนำไปขยาย “ความฝัน” ที่อยู่ข้างหน้า ทำให้ประโยค “เขานอนตามเดิมพลางหลับต่ายังคงชุ่มโชกในบรรยากาศความฝันอันสุกสว่างและไพศาล” กลายเป็นประโยคความซ้อน ขณะที่สำนวนที่ 2 แปล “a vast, luminous dream” เป็นวลีว่า “เป็นความฝันอันโชติช่วงไพศาล” และขยายความ “บรรยากาศของความฝัน” ในข้อความข้างหน้า จะเห็นได้ว่า ผู้แปล นวนิยายเรื่อง 1984 ใช้วิธีการรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันทั้งสองสำนวน

อย่างไรก็ดี แม้ตัวอย่างข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่า สำนวนแปลทั้งสองแปลโดยรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน แต่เมื่อพิจารณาโดยตลอดสำนวนแปลทั้งสองสำนวนแล้ว จะพบว่า การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันปรากฏในสำนวนแปลสำนวนหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญ คือตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

In his waking thoughts he called it the Golden Country. It was an old, rabbit-bitten pasture, with a foot-track wandering across it and a molehill here and there.

(Orwell, 1992: 33)

สำนวนที่ 1

ในความคิดขณะลึ้มตาตื่น เขาเรียกมันว่าชนบทสีทอง เป็นทุ่งหญ้าเก่า ๆ ที่ถูกระต่ายแทะเป็นอาหาร มีรอยเท้าย่ำทั่วไปและกองมูลดินถูกขุดไว้ตรงนั้นตรงนี้

(ออร์เวลล์, 2557: 77)

สำนวนที่ 2

ในความคิดยามตื่น เขาเรียกที่นั่นว่า ชนบทสีทอง ที่นั่นคือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เก่าแก่แหล่งอาหารให้กระต่ายกัดแทะ มีเส้นทางเดินเท้าตัดผ่าน และมีจอมปลวกผุดขึ้นมาเป็นหย่อม ๆ

(ออร์เวลล์, 2561: 50)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ข้อความในต้นฉบับที่ว่า “It was an old, rabbit-bitten pasture” เป็นประโยค

หลักของประโยคเต็มที่ว่า “It was an old, rabbit-bitten pasture, with a foot-track wandering across it and a molehill here and there.” ส่วนที่ 2 แปลโดยคงโครงสร้างประโยคของต้นฉบับไว้ ดังความว่า “ที่นั่นคือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เก่าแก่แหล่งอาหารให้กระต่ายกัดแทะ มีเส้นทางเดินเท้าตัดผ่าน และมีจอมปลวกผุดขึ้นมาเป็นหย่อม ๆ” ประโยคนี้ข้อความ “ที่นั่นคือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เก่าแก่แหล่งอาหารให้กระต่ายกัดแทะ” เป็นประโยคหลัก ส่วนข้อความ “มีเส้นทางเดินเท้าตัดผ่าน และมีจอมปลวกผุดขึ้นมาเป็นหย่อม ๆ” เป็นประโยคย่อยที่ขยายประโยคหลัก ลักษณะเดียวกับต้นฉบับ แต่ในสำนวนที่ 1 แปลว่า “เป็นทุ่งหญ้าเก่า ๆ ที่ถูกระต่ายแทะเป็นอาหาร” ซึ่งเป็นกริยาวลีที่ขยายนามข้างหน้า คือคำว่า “ชนบทสีทอง” ในบรรทัดแรกของข้อความที่ยกมา จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่า การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันปรากฏเฉพาะในสำนวนที่ 1 เท่านั้น

ในทำนองเดียวกัน ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงให้เห็น การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันปรากฏในสำนวนแปลสำนวนใดสำนวนหนึ่ง ดังความว่า

ต้นฉบับ

A young officer, a trim black-uniformed figure who seemed to glitter all over with polished leather, and whose pale, straight-featured face was like a wax mask, stepped smartly through the doorway. He motioned to the guards outside to bring in the prisoner they were leading.

(Orwell, 1992: 241)

สำนวนที่ 1

เจ้าหน้าที่ในเครื่องแบบสีดำเรียบร้อยแวรวับทั้งตัว ด้วยชุดหนังขัดมัน ใบหน้าซีดเรียบเหมือนหน้ากากซีฟิ่งก้าวรวดเร็วผ่านประตู ให้สัญญาณแก่ผู้คุมข้างนอก ให้นำนักโทษเข้าห้อง

(ออร์เวลล์, 2557: 302)

สำนวนที่ 2

เจ้าหน้าที่หนุ่มคนหนึ่งแต่งเครื่องแบบพอดิตัวสีดำ ดูแวรวับไปทั้งตัวด้วย หนังขัดเงา ใบหน้าซีดเรียบเฉยราว หน้ากากซีฟิ่ง ก้าวผ่านประตูเข้ามาอย่างผึ่งผาย เขาให้สัญญาณผู้คุมด้านนอก ให้นำนักโทษที่คุมตัวอยู่เข้ามาในห้องขัง

(ออร์เวลล์, 2561: 261)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ข้อความในต้นฉบับที่ว่า “He motioned to the guards outside” เป็นประโยคหลักของประโยคเต็มที่ว่า “He motioned to the guards outside to bring in the prisoner they were leading.”

สำนวนที่ 2 แปลโดยคงโครงสร้างประโยคของต้นฉบับไว้ ดังความว่า “เขาให้สัญญาณผู้คุมด้านนอกให้นำนักโทษที่คุมตัวอยู่เข้ามาในห้องขัง” ประโยคนี้ข้อความ “เขาให้สัญญาณผู้คุมด้านนอกให้นำนักโทษที่คุมตัวอยู่เข้ามาในห้องขัง” เป็นประโยคหลัก ส่วนข้อความ “ให้นำนักโทษที่คุมตัวอยู่เข้ามาในห้องขัง” เป็นประโยคย่อยที่ขยายประโยคหลักในลักษณะเดียวกับต้นฉบับ แต่ในสำนวนที่ 1 แปลว่า “ให้สัญญาณแก่ผู้คุมข้างนอก” ซึ่งเป็นกริยาวิเศษณ์ที่ประธานในต้นฉบับและใช้ขยายนามข้างหน้า คือคำว่า “เจ้าหน้าที่” ในบรรทัดแรก ของข้อความที่ยกมา จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่า การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันปรากฏเฉพาะในสำนวนที่ 1 เท่านั้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แม้กลวิธีการแปลด้วยการรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันจะปรากฏในสำนวนแปลภาษาไทยในนวนิยายเรื่อง 1984 ทั้งสองสำนวน อย่างไรก็ดี สำนวนที่ 1 ใช้กลวิธีการแปลด้วยการรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันมากกว่าสำนวนที่ 2 ทำให้ข้อความในสำนวนแปลสำนวนที่ 1 ในนวนิยายเรื่อง 1984 สื่อสารได้อย่างกระชับ ส่วนสำนวนที่ 2 ตรงกับต้นฉบับมากกว่า

5. การแยกประโยคจากต้นฉบับ

นอกจากวิธีการรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน เพื่อให้ประโยคในภาษาแปลสละสลวยขึ้นดังที่กล่าวมาแล้ว ในทางตรงกันข้าม หากประโยคในต้นฉบับมีขนาดยาว ผู้แปลอาจใช้วิธีแยกประโยคจากต้นฉบับเพื่อให้ประโยคในสำนวนแปลไม่ยาวเกินไป สื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

It was assumed that when he was not working, eating or sleeping he would be taking part in some kind of communal recreation: to do anything that suggested a taste for solitude, even to go for a walk by yourself, was always slightly dangerous.

(Orwell, 1992: 85)

สำนวนที่ 1

เขาต้องมีส่วนร่วมสันตนาการรวมหมู่ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่งตลอดเวลา สิ่งใดก็ตามที่สื่อให้เห็นนิสัยชอบอยู่คนเดียวย่อมเป็นอันตราย...แม้การเดินเล่นคนเดียวก็ตาม
(ออร์เวลล์, 2557: 134)

สำนวนที่ 2

สันนิษฐานไว้ก่อนว่าในเวลาที่เขาไม่ได้ทำงาน กินอาหาร หรือนอนหลับ เขาควรเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมนันทนาการชุมชน การกระทำใด ๆ ที่สื่อให้เห็นรสนิยมชอบสันโดษ แม้แต่การเดินเล่นคนเดียวนั้น มีส่วนนำไปสู่อันตรายเสมอ

(ออร์เวลล์, 2561: 103)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ข้อความในต้นฉบับเป็นประโยคขนาดยาวเพียงประโยคเดียว ความว่า “It was assumed that when he was not working, eating or sleeping he would be taking part in some kind of communal recreation: to do anything that suggested a taste for solitude, even to go for a walk by yourself, was always slightly dangerous.”

สำนวนแปลทั้งสองสำนวนใช้วิธีแยกประโยคจากต้นฉบับออกเป็นสองส่วนเหมือนกัน คือแยกออกเป็นวลี “It was assumed that when he was not working, eating or sleeping he would be taking part in some kind of communal recreation” และ “to do anything that suggested a taste for solitude, even to go for a walk by yourself, was always slightly dangerous”

ผู้แปลสำนวนที่ 1 แปลโดยเปลี่ยนวลีที่สองเป็น “สิ่งใดก็ตามที่สื่อให้เห็นนิสัยชอบอยู่คนเดียวย่อมเป็นอันตราย...แม้การเดินเล่นคนเดียวก็ตาม” ทำให้กลายเป็นอีกประโยคหนึ่งที่ต่อเนื่องกัน ในทำนองเดียวกัน สำนวนที่ 2 ก็แปลโดยเปลี่ยนวลีที่สองเป็น “การกระทำใด ๆ ที่สื่อให้เห็นรสนิยมชอบสันโดษ แม้แต่การเดินเล่นคนเดียวนั้น มีส่วนนำไปสู่อันตรายเสมอ” ซึ่งก็เป็นประโยคอีกประโยคหนึ่งที่ต่อเนื่องกับประโยคข้างหน้าเช่นกัน

วิธีการนี้ทำให้สำนวนแปลทั้งสองสำนวนมีประโยค 2 ประโยคที่กระชับมากขึ้น จากเดิมที่ต้นฉบับมีเพียงประโยคขนาดยาวประโยคเดียว

นอกจากที่ผู้แปลสำนวนแปลทั้งสองสำนวนใช้วิธีแยกประโยคจากต้นฉบับเหมือนกันดังที่กล่าวมาแล้ว บางครั้งในตำแหน่งเดียวกันผู้แปลก็ใช้วิธีแยกประโยคจากต้นฉบับต่างกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ

Winston picked his way up the lane through dappled light and shade, stepping out into pools of gold wherever the boughs parted.

(Orwell, 1992: 123)

สำนวนที่ 1

วินสตันลัดเลาะตามตรอกผ่านที่ร่มและสว่างบน
บรรดาบ่อทองคำทุกคราที่กิ่งไม้แยกจากกัน

(ออร์เวลล์, 2557: 176)

สำนวนที่ 2

วินสตันค่อย ๆ ลัดเลาะไปตามเส้นทางเดินทอด
ผ่านแสงและเงาที่แต่งแต้มสลับเรียงราย เขาก้าวลงไป**ในบ่อ**
ทองคำทุกครั้งที่กิ่งไม้ของต้นไม้ใหญ่แยกออกจากกัน

(ออร์เวลล์, 2561: 141)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ข้อความในต้นฉบับเป็นประโยคเพียงประโยคเดียว ความว่า “Winston picked his way up the lane through dappled light and shade, stepping out into pools of gold wherever the boughs parted.” ผู้แปลสำนวนที่ 1 แปลโดยรักษาความหมายและรูปประโยคในต้นฉบับ ทำให้บทแปลที่ว่า “วินสตันลัดเลาะตามตรอกผ่านที่ร่มและสว่างบนบรรดาบ่อทองคำทุกคราที่กิ่งไม้แยกจากกัน” มีประโยคเดียวเหมือนต้นฉบับ ขณะที่สำนวนที่ 2 ได้แยกต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็น “Winston picked his way up the lane through dappled light and shade” และ “stepping out into pools of gold wherever the boughs parted” ก่อนใส่ประธาน “เขา” ให้ข้อความส่วนที่ 2 กลายเป็น “เขาก้าวลงไป**ในบ่อทองคำ**ทุกครั้ง**ที่กิ่งไม้**ของต้นไม้ใหญ่แยกออกจากกัน”

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แม้กลวิธีการแปลด้วยการแยกประโยคจากต้นฉบับจะปรากฏในสำนวนแปลภาษาไทยในนวนิยายเรื่อง 1984 ทั้งสองสำนวน อย่างไรก็ตาม ทั้งสำนวนที่ 1 และสำนวนที่ 2 ใช้กลวิธีการแปลด้วยการแยกประโยคจากต้นฉบับมากกว่าสำนวนที่ 1 ทำให้ข้อความบางแห่งในสำนวนแปลสำนวนที่ 2 ในนวนิยายเรื่อง 1984 ยาวกว่าต้นฉบับ ส่วนสำนวนที่ 1 สื่อสารได้อย่างกระชับมากกว่า

6. การละไม่แปล

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว จากการเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ

ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 ในด้านกลวิธีการแปลและการใช้ภาษาในระดับประโยค ยังพบว่าผู้แปลใช้วิธีการละไม่แปลด้วย โดยพบ 1 ตัวอย่าง ดังนี้

ต้นฉบับ

His mother's memory tore at his heart because she had died loving him, when he was too young and selfish to love her in return, and because somehow, he did not remember how, she had sacrificed herself to a conception of loyalty that was private and unalterable.

(Orwell, 1992: 32)

สำนวนที่ 1

ความทรงจำเกี่ยวกับแม่ฉีกทึ้งใจเขา เพราะแม่ตาย
ขณะยังรักเขาเมื่อเขายังเด็กและเห็นแก่ตัวเกินกว่าจะรู้จักรัก
ตอบแม่ เพราะแม่ยอมสละตัวเองด้วยจิตสำนึกความจงรัก
อันแน่นแฟ้น ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้

(ออร์เวลล์, 2557: 77)

สำนวนที่ 2

ความทรงจำเกี่ยวกับแม่กระชากหัวใจเขา ท่านตาย
เพราะรักเขา เมื่อเขายังเป็นเด็กและเห็นแก่ตัวเกินกว่าจะ
ตอบแทนความรักของท่าน เขาจำไม่ได้ว่าเหตุการณ์เป็น
อย่างไร รู้แต่ว่าท่านสละชีวิตตนเอง ด้วยสำนึกของความรัก
มั่นคงอันเป็นความรู้สึกส่วนตัวและไม่อาจเปลี่ยนแปลง ได้

(ออร์เวลล์, 2561: 50)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ประโยคในภาษาอังกฤษแม้จะเป็นประโยคขนาดยาวแต่การแปลก็มีความแตกต่างกัน ข้อความ “somehow, he did not remember how” ในต้นฉบับปรากฏอยู่ในเฉพาะสำนวนแปลสำนวนที่ 2 ดังข้อความว่า “เขาจำไม่ได้ว่าเหตุการณ์เป็นอย่างไร” ส่วนสำนวนที่ 1 ละไม่แปลประโยคนี้ ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาจากข้อความในต้นฉบับไม่ได้สื่อความหมายชัดเจนเท่าข้อความอื่นที่อยู่ในประโยค เนื่องจากพจนานุกรม Oxford Learner's Dictionaries (Oxford University Press, 2022) อธิบายคำ “somehow” ไว้ว่า “in a way that is not known or certain” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ในทางที่ไม่เป็นที่รู้จัก” หรือ “ในทางใดทางหนึ่ง” ซึ่งสื่อถึงความไม่ชัดเจน ขณะเดียวกันข้อความที่ตามมาที่ว่า “he did not remember how” ถึงแม้จะสื่อว่าเขาจำไม่ได้ แต่ก็ยังเน้นย้ำความไม่ชัดเจนของสิ่งที่จำไม่ได้ การที่บทแปลสำนวน

ที่ 1 ใช้วิธีละไม่แปลและตัดข้อความดังกล่าวออกนับว่าเป็นการตัดข้อความที่สื่อสารไม่ชัดเจนออกไปและไม่ได้ทำให้ความหมายของข้อความอื่น ๆ ในต้นฉบับเสียไปแต่อย่างใด

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 ในด้านกลวิธีการแปลในระดับประโยค พบว่า กลวิธีการแปลในระดับประโยคที่พบได้ในสำนวนแปลภาษาไทยสอง

สำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 ทั้งสองสำนวนมี 5 กลวิธี ได้แก่ การคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ การปรับวิธีเรียงคำในประโยค การปรับรูปประโยคกรรมวาจกเป็นกรรตุวาท การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน และการแยกประโยคจากต้นฉบับ มีเพียงวิธีการละไม่แปลเท่านั้นที่พบเฉพาะในสำนวนที่ 1 กลวิธีการแปลและการใช้ภาษาในระดับประโยคในสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนของนวนิยายของจอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง 1984 สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบกลวิธีการแปลในระดับประโยคในสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนในนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์

กลวิธีการแปลและการใช้ภาษาในระดับประโยคในสำนวนที่ 1	กลวิธีการแปลและการใช้ภาษาในระดับประโยคในสำนวนที่ 2
1. การคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ 2. การปรับวิธีเรียงคำในประโยค 3. การปรับรูปประโยคกรรมวาจกเป็นกรรตุวาท 4. การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน 5. การแยกประโยคจากต้นฉบับ 6. การละไม่แปล	1. การคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ 2. การปรับวิธีเรียงคำในประโยค 3. การปรับรูปประโยคกรรมวาจกเป็นกรรตุวาท 4. การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน 5. การแยกประโยคจากต้นฉบับ

ที่มา: ธงชัย แซ่เจี๋ย. (2565). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนในนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์. หน้า 84. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

เมื่อพิจารณากลวิธีการแปลในระดับประโยคข้างต้นในแง่สัมฤทธิ์ผลของการถ่ายทอดความหมายผ่านการแปล พบว่า ประการแรก ในด้านการคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับ สำนวนแปลทั้งสองสำนวนใช้กลวิธีการคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับเพื่อรักษาท่วงทำนองการเขียนไว้เหมือนกัน กรณีนี้ผู้แปลน่าจะพิจารณาแล้วว่าโครงสร้างประโยคในต้นฉบับกับโครงสร้างประโยคภาษาไทยสามารถเทียบเท่ากันได้ และการคงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับไว้ไม่ส่งผลกระทบต่อความแตกต่างของการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับ

ประการที่สอง ในด้านการปรับวิธีเรียงคำในประโยค แม้สำนวนแปลทั้งสองสำนวนจะแสดงให้เห็นว่าผู้แปลใช้การปรับวิธีเรียงคำในประโยคเป็นส่วนหนึ่งของการแปล แต่กระนั้นเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วก็มีข้อแตกต่างอยู่บ้าง กล่าวคือ ผู้แปลสำนวนที่ 1 ใช้กลวิธีปรับวิธีเรียงคำใน

ประโยคมากกว่า เนื่องจากเน้นการแปลแบบเอาความ ทำให้ความหมายของสำนวนที่ 1 เทียบเท่ากับต้นฉบับแต่มีรูปประโยคสอดคล้องกับภาษาไทยมากขึ้น ขณะที่ผู้แปลสำนวนที่ 2 คงลักษณะการเรียงคำในประโยคตามต้นฉบับมากกว่าปรับวิธีเรียงคำในประโยค เนื่องจากผู้แปลเน้นแปลแบบตรงตัวมากกว่า

ประการที่สาม ในด้านการปรับรูปประโยคกรรมวาจกเป็นกรรตุวาท แม้สำนวนแปลทั้งสองสำนวนจะแสดงให้เห็นว่าผู้แปลใช้ทั้งวิธีปรับรูปประโยคกรรมวาจกให้เป็นกรรตุวาท และใช้วิธีคงรูปประโยคกรรมวาจกตามต้นฉบับ แต่เมื่อเปรียบเทียบกันหลายแห่งจะพบว่า ผู้แปลสำนวนที่ 1 แปลโดยปรับรูปประโยคกรรมวาจกให้เป็นกรรตุวาทมากกว่า ทำให้การสื่อความหมายในสำนวนที่ 1 สอดคล้องกับไวยากรณ์ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาของผู้อ่านฉบับแปล ขณะที่ผู้แปลสำนวนที่ 2 แปลโดยใช้วิธีคงรูปประโยคกรรมวาจกตามต้นฉบับมากกว่า

ประการที่สี่ในด้านการรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกัน แม้สำนวนแปลทั้งสองสำนวนจะแสดงให้เห็นว่าผู้แปลใช้การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันเป็นส่วนหนึ่งของการแปล แต่กระนั้นเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วก็ยังมีข้อแตกต่างอยู่บ้าง คือผู้แปลสำนวนที่ 1 เน้นแปลแบบเอาความ โดยคำนึงถึงการละคำในภาษาไทยได้มากกว่า ขณะที่ผู้แปลสำนวนที่ 2 แปลแบบตรงตัวและคงลักษณะโครงสร้างประโยคของต้นฉบับเอาไว้มากกว่า การรวมประโยคในต้นฉบับเข้าด้วยกันดังที่ปรากฏมากกว่าในสำนวนที่ 1 ทำให้การสื่อความหมายของสำนวนที่ 1 กระชับ อ่านได้อย่างไม่สะดุด

ประการต่อมา ในด้านการแยกประโยคจากต้นฉบับ แม้สำนวนแปลทั้งสองสำนวนจะแสดงให้เห็นว่าผู้แปลใช้การแยกประโยคจากต้นฉบับเป็นส่วนหนึ่งของการแปล แต่กระนั้นเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วก็ยังมีข้อแตกต่างอยู่บ้าง คือ หากประโยคมีความกะทัดรัดอยู่แล้ว ผู้แปลสำนวนที่ 1 ซึ่งเน้นแปลแบบเอาความจะเลี่ยงการแยกประโยคจากต้นฉบับ ทำให้การสื่อความหมายกระชับตามต้นฉบับ ขณะที่ผู้แปลสำนวนที่ 2 จะแปลโดยแยกประโยคจากต้นฉบับและทำให้ข้อความบางแห่งยาวกว่าต้นฉบับและสื่อความหมายได้ไม่กระชับ

ประการสุดท้าย ในด้านการละไม่แปล แม้จะพบเพียงหนึ่งตัวอย่างในสำนวนที่ 1 แต่การละไม่แปลประโยคดังกล่าวก็สามารถทำได้ในกรณีที่ข้อความในต้นฉบับไม่ได้สื่อความหมายชัดเจนเท่าข้อความอื่นที่อยู่ในประโยค วิธีนี้ช่วยลดข้อความที่สื่อสารไม่ชัดเจนออกไปและยังคงรักษาความหมายของข้อความที่เหลือได้อีกด้วย

เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีการแปลของคาทารีนา ไรส์ ซึ่งกล่าวถึงกลวิธีการแปลในระดับประโยคในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของมิติทางภาษาว่า ในการแปลควรให้ความสำคัญกับไวยากรณ์ของภาษาปลายทางหรือภาษาแปล ทั้งในแง่

หน่วยคำและวากยสัมพันธ์ การพิจารณาความถูกต้องของไวยากรณ์ก็ควรให้ความสำคัญกับการแปลที่สอดคล้องกับไวยากรณ์ของภาษาปลายทาง (Reiss, 2014: 60) กล่าวได้ว่า กลวิธีการแปลระดับประโยคในสำนวนที่ 1 สอดคล้องกับทฤษฎีการแปลของคาทารีนา ไรส์ มากกว่าสำนวนที่ 2 นอกจากนี้ กลวิธีการแปลในระดับประโยคที่ปรากฏอย่างแตกต่างกันในสำนวนแปลภาษาไทยทั้งสองสำนวนยังส่งผลต่อการสื่อความหมายในสำนวนแปลหรือนวนิยายฉบับแปลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ สำนวนที่ 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นการแปลแบบเอาความมากกว่า สามารถสื่อความหมายของต้นฉบับไปยังผู้อ่านได้อย่างเทียบเท่ากับต้นฉบับ ทั้งยังสอดคล้องกับวัฒนธรรมการอ่านและการใช้ภาษาของผู้อ่านภาษาปลายทาง เพราะมุ่งรักษาความหมายของต้นฉบับเอาไว้มากกว่าจะรักษารูปแบบ ขณะที่สำนวนที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นการแปลแบบตรงตัวมากกว่า แม้จะรักษารูปแบบการเสนอความคิดในตัวบทต้นฉบับไว้มากกว่าจะเน้นไปที่การรักษาความหมาย แต่นั่นก็ทำให้ผู้อ่านอาจจะเกิดความรู้สึกติดขัดขึ้นได้เมื่ออ่านประโยคที่แปลและมีรูปแบบเดียวกับภาษาต้นทาง โดยนัยนี้อาจกล่าวได้ว่า ในการทำงานแปลสิ่งสำคัญที่ผู้แปลควรคำนึงก็คือ การเลือกใช้กลวิธีการแปลที่สอดคล้องกับไวยากรณ์ของผู้อ่านฉบับแปล เพราะนั่นย่อมจะส่งผลต่อความหมายของสำนวนแปลและความเข้าใจของผู้อ่านด้วย

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนในนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์” ซึ่งได้รับการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการวิจัยสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ปีงบประมาณ 2562 (รอบ 2)

เอกสารอ้างอิง

- ธงชัย แซ่เจี๋ย. (2565). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลภาษาไทยสองสำนวนในนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- ธงชัย วินิจจะกูล. (2561). “อำนาจกับการขบถ.” ใน *หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่*. หน้า 399-430. กรุงเทพฯ: สมมติ.
- ปฐมมา อักษรจรุง. (2545). *ศิลปะการแปลไทยเป็นอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- สัญญาวิ สายบัว. (2560). *หลักการแปล*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- หอมหวล ชื่นจิตร. (2527). **การแปล: อาชีพสู่ปวงชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- ออร์เวลล์, จอร์จ. (2557). **หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่**. พิมพ์ครั้งที่ 4. แปลจาก 1984 โดย รัศมี เผ่าเหลืองทอง และ อำนวยชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์. กรุงเทพฯ: สมมติ.
- ออร์เวลล์, จอร์จ. (2561). **1984 มหานครแห่งความคับแค้น**. แปลจาก 1984 โดย สรวงอัปสร กลีกรานันท์. กรุงเทพฯ: แอร์โรว์ คลาสสิกบุ๊กส์.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2548). **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Orwell, George. (1992). **Nineteen eighty-four**. London: David Campbell.
- Oxford University Press. (2022). **Somehow**. Retrieved November 22, 2022, from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/somehow?q=somehow>
- Reiss, Katharina. (2014). **Translation Criticism – The Potentials and Limitations**. Translated by Erroll F. Rhodes. New York: Routledge.